

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Wat doet de lever	1
Wat is een virus?	2
Wat is hepatitis?	2
Hepatitis C	3
Hoe wordt hepatitis C overgebracht?	3
Hoe uit zich een hepatitis C infectie?	5
Hoe verloopt een hepatitis C infectie?	6
Testen op hepatitis C?	6
Hoe wordt de diagnose hepatitis C vastgesteld?	7
Doorverwijzen naar de specialist	7
Kan hepatitis C worden voorkomen?	8
Kan hepatitis C worden behandeld?	10
Tenslotte	11
Verklarende woordenlijst	14

Verklarende woordenlijst

In deze verklarende woordenlijst vindt u begrippen en termen die gebruikt zijn in deze folder of die u kunt tegenkomen in andere literatuur over hepatitis C:

Acute hepatitis	plotseling ontstane ontsteking van de lever.
ALT/ALAT	alanine aminotransferase, één van de enzymen uit de lever, die aantoonbaar zijn bij levercelschade.
Antigeen	iets wat lichaamsvreemd is en waar tegen antistoffen gemaakt kunnen worden.
Antistoffen	eiwitten die door het afweersysteem gemaakt worden als bijvoorbeeld een virus het lichaam binnen komt.
Antivirale middelen	medicijnen waarmee virussen kunnen worden bestreden.
Ascites	vocht in de buikholte, één van de oorzaken is levercirrose.
AST/ASAT	aspartaat aminotransferase, één van de enzymen uit de lever, die aantoonbaar zijn bij levercelschade.
A-symptomatische drager	drager van het virus waarbij het virus geen of slechts zeer weinig activiteit heeft.
Besmettelijke ziekte	ziekte die door direct of indirect contact kan worden overgedragen.
Besmettingsroute	de manier waarop een ziekte aan een ander persoon kan worden overgedragen.
Bilirubine	een afvalproduct van de lever, dat via de galwegen in de darm wordt uitgescheiden. Bilirubine is verhoogd in het bloed aanwezig bij geelzucht.
Biopsie	klein stukje weefsel dat voor onderzoek wordt afgenomen vanuit een orgaan of huid, zie leverbiopsie.
Bloedplaatjes	ander woord voor trombocyten, één van de bloedcellen. Ze zorgen voor een belangrijk deel voor de bloedstolling. Het aantal is bij leverziekten soms verlaagd. Bij tekort aan bloedplaatjes kunnen bloedingen optreden en zijn er vaak, soms zonder aanleiding, blauwe plekken.
Bloedproducten	alle producten welke uit bloed van donoren gewonnen kunnen worden zoals stollingsfactoren of bloedtransfusie.
Carcinoom	een van de vele vormen van kanker.
Cellen	ons lichaam is opgebouwd uit cellen. Ze vormen verschillende organen elk met een eigen specifieke rol. De lever is opgebouwd uit levercellen (hepatocyten), de galwegen uit galwegcellen (cholangiocyten). De belangrijkste bloedcellen zijn de rode bloedcellen, witte bloedcellen en bloedplaatjes.
Chronische infectie	een infectie die langdurig aanwezig is en niet wil genezen.
Cirrose	onherstelbare verandering van de lever door littekenweefsel, als gevolg van een chronische leverontsteking.
Complicatie	nieuw symptoom in de ontwikkeling van een bestaande ziekte.
DNA	deoxyneucleïnezuur: één van de erfelijkheidsdragers van een cel.

Echografie	onderzoek van weefsels en organen, bijvoorbeeld de lever, m.b.v. elektronisch geregistreerde weerkaatsing van geluidsgolven.
Encefalopathie	verandering van de hersenfunctie zoals veranderd slaap-waak ritme, verwardheid, verminderde concentratie en in het uiterste geval coma, veroorzaakt door een verminderde ontgiftende werking van de lever.
Fibrose	verzamelnaam van minimale tot ernstige verlittekening van de lever; bij een afnemende leverontsteking kan de mate van fibrose soms verbeteren.
Fibroscan	apparaat (Firma Echosens) waarmee de elasticiteit van de lever mee gemeten kan worden. De lever is van nature elastisch. Als er cirrose in de lever zit, is de elasticiteit verminderd.
Gastroscopie	kijkonderzoek van de slokdarm, maag en een deel van de dunne darm. Bij dit onderzoek kunnen bv. slokdarmvarices zichtbaar gemaakt worden en bij een bloeding stelpende maatregelen getroffen worden.
Geelzucht	geelkleuring van de huid en ogen door stapeling van galstoffen o.a. bilirubine. Dit verschijnsel heeft vele oorzaken zoals leverziekten, ziekten van de galwegen of verhoogde afbraak van rode bloedcellen.
Hemofilie	bloederziekte, een stoornis in de bloedstolling, leidend tot een verhoogde bloedingsneiging.
Hepar	lever (latijn).
Hepatitis	ontsteking van de lever.
Hepatitis A, B, D, E, G	andere vormen van virale infectie dan hepatitis C (zie folder hepatitis A t/m G en folder hepatitis B).
Hepatocellulair carcinoom	kanker uitgaande van de lever. Dit in tegenstelling tot uitzaaiingen in de lever van kanker elders in het lichaam.
Hepatology	leer van de lever.
Hepatitis virussen	bekende hepatitis virussen zijn het hepatitis A, B, C, D, E virus. Het laatst ontdekte is het hepatitis G/GB virus. Over het beloop is nog weinig bekend. De hepatitis virussen A en E geven alleen een acute hepatitis. De hepatitis virussen B, C en D kunnen zowel een acute als een chronische hepatitis geven.
Hepatitis serologie	testen om hepatitis in het bloed aan te tonen. Zie HBsAg, HBeAg, antiHBs, antiHBe en antiHBc.
Icterus	ander woord voor geelzucht.
Immuunsysteem	het afweersysteem, dat o.a. antistoffen kan maken en een verdediging is tegen binnendringende bacteriën, virussen, schimmels etc.
Inenting	zie vaccinatie.
Infectie	ontsteking bijvoorbeeld door bacteriën of virussen. Een infectie kan acuut (plotseling) ontstaan of chronisch (langdurig) bestaan.
Injectie	een injectie is op verschillende manieren te geven: onderhuids (subcutaan), in de spier (intramusculair) of in een bloedvat (intraveneus).
Interferon/(PEG) interferon	eiwit dat gemaakt wordt door het lichaam bij infecties, bv. een virus infectie. Voor de behandeling van hepatitis is het alfa-interferon als medicament beschikbaar. Bijwerkingen van alfa-interferon lijken op griepverschijnselen.

Leukocyten	ander woord voor witte bloedcellen. Ze zijn een belangrijk onderdeel van het immuunsysteem.
Leverbiopt	stukje van de lever dat vervolgens voor verder onderzoek bv. microscopisch onderzoek kan worden gebruikt.
Leverenzymen	er zijn vele leverenzymen. De belangrijkste zijn de AST en ALT, welke een maat zijn voor levercelbeschadiging.
Leverontsteking	zie hepatitis.
Markers	aanwijzingen voor de aanwezigheid van virussen, zoals antistoffen, viruseiwitten of genetisch materiaal.
Necrose	verval van cellen, dit kan vele oorzaken hebben zoals een heftige infectie.
Non-responder	iemand waarbij de ziekte niet op de behandeling heeft gereageerd.
Oesophagus varices	spataderen rond de slokdarm, een verschijnsel bij portale hypertensie.
Patholoog-anatoom	arts gespecialiseerd in microscopisch onderzoek.
PCR	Polymerase Chain Reaction: een techniek om zeer kleine hoeveelheden DNA of RNA aan te tonen door de huid heen.
Percutaan	
Perinatale transmissie	besmetting van het kind door de moeder rond de zwangerschap en geboorte.
Poortader	groot bloedvat dat loopt van de darm naar de lever.
Portale hypertensie	een verhoogde bloeddruk in het poortaderstelsel. Eén van de oorzaken is levercirrose.
Prikaccident	algemene term voor verwondingen met scherp, mogelijk besmet materiaal.
PTT/prothrombine tijd	maat voor de bloedstolling, een van de maten voor het goed functioneren van de lever.
Relapse	terugval naar ziekte activiteit nadat door bijvoorbeeld een behandeling de ziekte aanvankelijk leek te zijn verdwenen.
Ribavirine	antiviraal medicijn, in capsulevorm, dat de werking van interferon versterkt. De voornaamste bijwerking is (meestal lichte) bloedarmoede.
RNA	een van de erfelijkheidsdragers in een cel.
Serologie	methode om bv. antistoffen in het bloed aan te tonen (zie hepatitis serologie).
Seksuele overdracht	het overbrengen van ziekte bij onveilig seksueel contact.
Slokdarmvarices	spataderen rond de slokdarm (zie oesophagus varices).
Stollingspreparaat	bloedproduct dat voor de behandeling van hemofilie wordt gebruikt.
Symptoom	ziekteverschijnsel.
Therapie	behandeling voor een ziekte.
Transplantatie	overbrengen van weefsels of een orgaan naar een andere persoon, bijvoorbeeld een levertransplantatie.
Trombocyten	zie bloedplaatjes.
Vaccin	de stof die wordt toegediend bij inenting, ter voorkoming van ziekte.
Vaccinatie	toedienen van een vaccin, met als doel voorkoming van ziekte.
Veilig vrijen	adviezen ten aanzien van seksueel gedrag om overdracht van ziekten te voorkomen, b.v. het gebruik van condoom en beflapje.
Verlittekening	zie cirrose.

Virale hepatitis

Virus

Virusactiviteit

Witte bloedcellen

Zelfinjectie

leverontsteking door een virus.

ziekteverwekker, kleiner dan een bacterie.

mate waarin een virus ook daadwerkelijk werkzaam is.

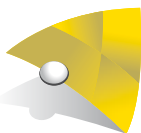
zie leukocyten.

toedienen van medicijnen door middel van injectie, gegeven door de patiënt aan zichzelf.

Het Nationaal Hepatitis Centrum en de Nederlandse Leverpatiënten Vereniging werken in elkaars verlengde en vullen elkaar aan op het gebied van informatievoorziening en de bevordering van kwaliteit van zorg.

Het Nationaal Hepatitis Centrum is een kenniscentrum voor hepatitis dat op basis van wetenschappelijke gegevens en expertopinions informatie verstrekt aan algemeen publiek, patiënten en beroepsgroepen.

De Nederlandse Leverpatiënten Vereniging is een patiëntenvereniging die de belangen van patiënten behartigt, lotgenotencontact biedt en algemene informatie verstrekt.

NATIONAAL HEPATITIS CENTRUM

Kenniscentrum voor hepatitis

Stationsplein 8

3818 LE Amersfoort

Tel.: (033) 422 09 80

Fax: (033) 422 09 83

Hepatitis Infolijn: (033) 422 09 88

E-mail: info@hepatitis.nl

Internet: www.hepatitis.nl

**Nederlandse
Leverpatiënten
Vereniging**

Nederlandse Leverpatiënten Vereniging

Stationsplein 8

3818 LE Amersfoort

Tel.: (033) 422 09 81

Fax: (033) 422 09 83

E-mail: info@leverpatientenvereniging.nl

Internet: www.leverpatientenvereniging.nl

NHC

NATIONAAL HEPATITIS CENTRUM

Kenniscentrum voor hepatitis

**Nederlandse
Leverpatiënten
Vereniging**

WAT IS HEPATITIS C?

Algemene informatie

